



צילום: יוסי יואל

הדבר מטיל אור על ההיורדי רות של הדמוקרטיה הישראלית לית בחודשים האחרונים. החי זיון של גנרל אחד או שניים, המסוגלים להטיל את ישראל כולה למערבולת מבלי להזדקק לממשלה ולקאבינט, מעורר פלצות.

נראה כי מבחינה פורמלית ניתן היה לפרש זאת כהחלטה הנתונה לסמכותו של שר הביטחון כלבד. אם כן, זה מעיד על התערעות המישטר.

לפי החוקה החלקית של מדינת-ישראל, המפקד הראשי של צה"ל הוא מדינות ישראל בכללותה. הממשלה מס' רה חלק מן הסמכויות האלה לקאבינט המצומצם.

שר הביטחון אינו מפקד צה"ל. הוא רק חוליית הקשר בין הממשלה ובין צה"ל. הוא המעביר לצה"ל את הוראות הממשלה.

ברור עתה כי תהליך זה משוכש לח' לוטין.

קטן עלול במהרה להביא להסלמה, ולי שיבה אל תוך הארץ המקוללת. איזו מילחמה יש לישראל בחיוב-אללה? מה לישראל ולמאבקים הפנימיים שבינה החיוב-אללה והמתחרה שלה, תנועת אמל (התיקוה)? האם יש הסכם סודי בין ישראל ובין אמל, שהביא את ישראל לתקוף את החיוב-אללה ערב ההתמודדות בינה ובין אמל בדרום-ביירות? האם בכלל היה יעד פר-ליטי ברור למיבצע זה? או שמא נולד מתוך כילבול מחשבתי גמור, כמו מיל-חמת-הלכנון של אריאל שרון?

אילו נועד המיבצע למילחמה באירגונים הפלסטיניים, שתקפו באחד רונה את הגבול, יתכן שהיה נוצר קוטב-זוס רחב למדי למענו. אך מילחמה בשיי עים דומה יותר מדי למדיניות ההתער-בות הסמוייה-למחצה של ממשלת-בנין, שהביאה לאסון מילחמת-הלכנון.

מחיר גבוה

ה מיבצע, שגלש אל מחוץ לאי-זור-הביטחון אל העיירה מיידון, התפתח לפעולת-קרב של ממש. אנשי חיוב-אללה לא ברחו, אלא עמדו ולחמו. בקרב נפלו שלושה חיילי צה"ל — שני קצינים וסמל — ונפצעו כ-20.

בעיני דעת-הקהל, זה היה מחיר גבוה מדי למיבצע מסוג זה, שמטרתו לוטה בערפל. היה ברור שמייד עם נסיגת צה"ל יחזרו אנשי חיוב-אללה למקום, וכל המצב יחזור לקדמותו. במקרה הטוב ביותר היה זה מיבצע-טרור נגד האוכלוסיה הכפרית, כדי ל-שכנע אותה שלא להניח לאנשי חיוב-אללה ול-מחבלים פלסטיניים לעבור באיזור. ההשפעה של מיבצע-הפחדה כזה מוטלת תמיד בספק.

המחיר נראה גבוה מדי. גם לגבי טיב הביצוע התעוררו ספי-קות. איזור זה במיוחד לבנון מעורר זיכרונות נוגים. לא הרחק משטח-הפער לה נמצא הכפר סולטאן-יעקוב, שבו נחל צה"ל, בפיקודו של אביגדור (יא) נוש" (נוש" כדגל, את-מפלתו המכאיבה ביר-תר. הנסיבות שבהן איבד צה"ל הרוגים ופצועים כה רבים נראו לציבור כתיזכור-רת-זוטא לאותו קרב.

שניים יחדיו

ל הכל האפיל החשך כי היתה זאת פעולה פרטית של יצחק רבין, או של הצוות רבין-שומרון.

האלוף יוסי פלד על רקע ההבגוזות: האם משמש צה"ל מכשיר בידי מישהו?

הליכוד מימין, ולהוכיח שהוא מסוגל לכל דבר שאריאל שרון מסוגל לו. איגוף זה אכן מצליח. תודות לתמי-כה הנלהבת של אנשי מאיר כהנא וגאר-לה כהן, וזכה רבין במישאלי דעת-קהל יצחק שמיר ואריאל שרון. רק במיפלג-תו שלו יש לו מתנגדים.

שרי הליכוד מודעים לכך היטב, והם התמרמרו השבוע בקול רם. הם לא העזו לתקוף את מיבצע צה"ל — שום איש-ליכוד לא יוכל להתנגד לעולם לפער-לה צבאית כלשהי, שבה נשפך דם — אבל הם התמרמרו על אופן קבלת ההח-לטת. אם מכריזים על מילחמה, הם רוי-צים להיות שותפים לכך. גם אריאל שרון התמרמר.

איגוף מימין

ב אווירה זו של ציניות וחוסר-אמון, נשאלו שאלות נוקבות מאוד על יצחק רבין.

פעם אמר עיתונאי ידוע: „אינני מס' כים בכל דבר עם רבין. אבל אני ישן יותר טוב כשאני יודע שהוא שר-הביט' חוץ. אני בטוח שהוא לא יסבך אותנו בהרפתקה, כמו שעשה אריק שרון.“

ספק אם אותו עיתונאי היה חוזר על פסוקים אלה כיום.

משהו קרה ליצחק רבין, ואין זה עוד אותו האיש.

ההנחה הכללית-יממעט היא שההחל' טה על מיבצע זה נובעת משיקולים אי-שיימי-פוליטיים. רבין רוצה לאגוף את

בעולם אין עוד עיתונאי אחד המאמין להודעות דובר צה"ל. הן נראות עתה לעיתונאים כפי שנראו פעם הודעות הצבאות הערביים.

הודעות ממקור פלסטיני מעוררות אצל עיתונאי העולם אמון הרבה יותר גדול — ומכאן הכעס הגובר של ממש' לת-ישראל על העיתונאים הערביים. גם בישראל הולך וגובר משבר הא-מון. לא „האמון בצה"ל" התערער, כפי שטוען הרמטכ"ל, אלא האמון בהודעות ההנהגה הנוכחית של צה"ל, המנצחת על דיכוי ההתקוממות.

יעברו שנים עד שהנהגה צה"לית חדשה תוכל לשקם אמון זה, שהוא חיוני למעמדו של צה"ל כצבא העם כולו.

לאריאל שרון היתה סיבה רבה להת-מרמר. אילו עשה הוא את אשר עשה רבין בשטחים הכבושים ובלכנון, היו מאות אלפים יוצאים לרחוב ומפגינים נגדו. אך כאשר נעשים הרברים עליידי רבין, איש מיפלגת-העבודה, אין שלום נעשיו מעזה אלא לציץ, והמחאה מוגי-בלת לשוליים.

גם בכך יש סכנה למישטר במדינה.

לברוח מהמועקה

מיבצע השבוע היה מיבצע קטן, והוא יישכח במהרה. אבל הוא מטיל אור על הסכנות האורבות עתה לרמוקרטיה הישראלית מכפנים, וגם על הסכנות האורבות כיום לצה"ל, כא-שר רבים במדינה מתחילים לחשוש שהצבא משמש מכשיר בידי אנשים שאפתניים.

כאשר רבים בישראל רואים במיבצע צבאי גדול, שבו נפל חללים, טכסים פוליטי של ערבי בחירות, יש בכך סכנה כפולה ומכופלת.

יש הרואים את הפעולה כולה כאור שונה לגמרי.

אמר השבוע קצין בכיר במילואים: „אינני יודע מה היו המחשבות הגלויות של מי שהחליטו על המיבצע. אבל אני בטוח שמתחת לסף ההכרה הם פשוט התגעגעו לפעולה צבאית אמיתית, שתשחרר אותם מן המועקה של הפער-לות בשטחים. המילחמה בהתקוממות בשטחים מרכאת את ראשי צה"ל, ואולי גם גורמת להם למצפון רע. אז הם שמ' חים כשיש להם הזדמנות לתפקד כקצי-נים אמיתיים, ולא כמפקדי-מישטרה. ואם זה ככה, זה מבשר רעות לגבי אופי-ההחלטות בעתיד.“



הגיפים על רקע החרמון: השוקעים ביחד בבזבז בגדה וברצועה בורחים אל תוך המילחמה